



Легенда про кіборгів: ДВА РОКИ ПОТОМУ

242 дні. Саме стільки тривала героїчна оборона Донецького аеропорту. Саме стільки наші хлопці перебували у пеклі, від згадки про яке і досі хрипне їхній голос. Хтось порівнював, що це більше, ніж тривала оборона Сталінграда і Москви в роки Другої світової. А для когось ці дні вже назавжди перетворились на вічність...

ни **Василь Соколовський**, який пробув в аеропорту з 5 по 21 січня 2015-го. - Масові прориви лінії оборони почалися з Різдва. Відтоді вони лізли і вночі, і вдень. Потім починали танки наїжджати. П'ять днів підряд нас вибивали з позицій танками. Не витримала навіть вежа – впала на наших очах...



взводу третього батальйону 80-ї аеромобільної бригади, поранили. А 20 січня після вибуху, коли завалився поверх, Соколовського завалило по груди. Розшукав і відкопав його підлеглий «Зеник». Виповзати через завали довелося на колінах, бо ноги вже були потрощені. Крики стояли жахливі, згадує Василь, хтось кричав просто від болю, хтось, щоб його не залишали. А за кілька хвилин, виповзши на вцілілу ділянку підлоги, боєць знову отримав «подарунок» від сепарів – в каску влучив теро-

ПРОСТО ЗАХИЩАТИ СТІНИ, ТУДИ РВАЛИСЬ ДО СВОЇХ»

Андрій Ліснічук, т.в.о командира батальйону патрульної поліції Рівного, сьогодні намагається поглянути на ті події по-філософському.



Ніхто не рвався туди просто захищати стіни, туди рвались до своїх. До своїх, які перебувають на передній лінії оборони. Однозначно: те, що там відбувалось, воно було того варте. А питання, як звідти вийшли і чому вийшли... Цінність у людях, а не у стінах. Ті кілька квадратних кілометрів великої ролі у цьому плані не зіграли. Велику роль зіграли поведінка і внутрішні сили тих людей, які 242 дні там воювали. От що зіграло велику роль, - впевнений Андрій Ліснічук.

Минуло два роки від тих трагічних та героїчних подій, за якими стежили мільйони. А остаточних цифр поранених, загиблих та полонених немає й досі. Втім, в історію ці дні вже назавше увійшли як символ незламності духу українських воїнів.

Серед бійців, які у найзапекліших боях боронили Донецький аеропорт, було чимало рівнян та жителів області. Сьогодні дехто з них повернувся на Схід, дехто знайшов своє місце у цивільному житті. Але усі вони добре пам'ятають, що їм довелося пережити. А ще, на фоні неоголошеної війни, яка досі триває, якоюсь мірою переосмислили події тих кривавих днів.

«П'ЯТЬ ДНІВ ПІДРЯД НАС ВИБИВАЛИ З ПОЗИЦІЙ ТАНКАМИ»

«Я, блін, не знаю, хто захищає Донецький аеропорт, але ми їх вже три місяці вибити не можемо. Спробували штурмувати – нам таких «вломили» - ми відійшли... Я не знаю, хто там сидить, але це не люди – це «кіборги», - так на початку вересня 2014-го, з першими відбитими потужними атаками бойовиків і народилася легенда про «кіборгів». При чому першими так назвали українських військових саме противники, терористи з так званої «Новоросії».

- Якщо хтось колись описуватиме пекло, нехай візьме до уваги наші розповіді, бо ми в ньому тобували, - згадує млинівчани-



Як виявилось пізніше, згадує «кіборг», у ДНР був план-схема аеропорту. Запросивши кілька годин перемир'я у наших бійців, сепаратисти замінували підвал, щоб заживо похоронити усіх кіборгів. А після чергового вибуху хлопці вже розуміли, що евакуації не буде. Вмирили просто на руках, бо ні аптечок, ні медикаментів – нічого не було.

Кіборг з Млинова, який пізніше був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня, пригадує, як на їхніх очах згорала остання надія вибратися з пекла. Вони могли лише здаля спостерігати, як безуспішно намагається проїхати на територію аеропорту техніка для їхньої евакуації. Її ніхто не прикривав вогнем, тому тут же розстрілювали сепаратисти. А тим часом обстріли не припинялися, сховатись тим, хто ще міг вести оборону, не було куди, бо після вибухів тільки металеві конструкції стриміли в небо.

«Коли виходив, розумів, що шанси в нас невеликі»

19 січня Василя Соколовського, який виконував обов'язки командира розвідувального

ристу з РПГ. Але знову пощастило – снаряд лише черкнув збоку, знісши півкаски. Уночі після евакуації найважчих, разом із побратимами «Севером» та Ігорем Брановицьким вирішили вибиратися. Цієї ночі був густий туман, тому повзком, тримаючись один за одного, пробралися через мінні поля і дісталися блокпоста.

- Коли я виходив, розумів, що шанси в нас невеликі, але в полон здаватися дуже не хотілося. В мене був неповний рожок в автоматі, тому я приготував собі гранати, на випадок полону. Бо якби вороги дізналися, що я з розвідки - тим більше розстріляли б, - розповідає Соколовський.

Нині, згадуючи ті страшні події, каже, ні про що не шкодує. Так, прикро, що солдат не цінують на цій війні, а повернувшись до мирного життя, ще треба пройти усі кола бюрократичного пекла, зібрати необхідні документи.

- Але все одно не шкодую, що поїхав воювати, бо зробив хоч якийсь внесок. І це перш за все цінують люди. Повернувся додому героєм для своїх батьків, для свого сина, для знайомих, для дітей в школі - це важливо. І перед собою не соромно, що не склав руки і не сидів вдома, поки в країні йде війна.

Мені хочеться, щоб це все закінчилося якомога швидше, бо якщо не закінчиться, загине ще дуже багато хлопців - і це найстрашніше.

«НІХТО НЕ РВАВСЯ ТУДИ



- Донецький аеропорт для багатьох зараз став символом незламного духу українських військових, які не зважаючи на складну оперативно-тактичну обстановку продовжували виконувати свій обов'язок. Але крім того, трагічність ситуації зумовлює своєрідне відношення. Не подумайте, що це ідея-фікс, але це місце, яке хочеться повернути собі. Оскільки не зовсім від нашого бажання було нами втрачене. Це насправді складно пояснити, - говорить рівненський кіборг Лісничук.

А загалом – це, перш за все, безцінний життєвий досвід, впевнений Андрій. Це місце, де вдалося зрозуміти, що насправді цінним є у житті – не побутові речі, а людські якості, героїзм простих хлопців, які повідавали своє життя заради загальної справи. Це те, що захоплює, і те, що заставляє замислитись над тим, як зараз живуть наші співвітчизники.

Там ніхто не стояв за стіни чи їх відсутність, ніхто не чіплявся за ті куски бетону чи злітну смугу. Це частина нашої землі, яка мала залишатись за нами. Це, в першу чергу, твої товариші, яких там треба було змінити, яким треба було допомогти, виручити.

«ЯКЩО ТАКИЙ БРАВИЙ, СІДАЙ З НАМИ В БТР І ПОЇДЕМО РАЗОМ ВОЮВАТЬ»

Юрій Андрощук, кіборг з Рівненщини, який стояв на останніх тоді вже рубежах – радіолокаційній станції та метеовищі і вийшов звідти 29 січня 2015 року, нині безробітний. Каже, коли повернувся додому, просявся у військкоматі добровільно назад. Але відповіли – тільки за контрактом. Думав піти на контракт в розвідувальний батальйон, але наречена-волонтерка, з якою познайомився в госпіталі, проти - боїться. У військовій частині в Костополі теж не беруть по здоров'ю. Тож Юрій поки шукає роботу.



Згадуючи аеропорт, каже, що могло би було бути менше втрат, якби у верхах нормально продумали всю ту операцію, а не відправляли туди хлопців як м'ясо.



- Розумію, що це шматок української землі, за який, звісно, треба було боротися. Але я вважаю, що то була глупа драка, глупа бойня... Вони знали, що в терміналі, на другому поверсі стояв крупнокаліберний кулемет, який БТР «прошиває» наскрізь. І вони глупо прямо відправили хлопців з другого батальйону по злітній смузі. Того БТРа розстріляли. Поранених було багато. Товаришу з Острога ноги прострелили, командир роти руку втратив, кому хлопцям очі повибивало, кому пальці повідривало. Я тоді отримав важку контузію і осколкове поранення, - розповідає Юрій Андрощук. А ще каже, було справді страшно.

- Спершу, правда, був істеричний сміх. Нас почали атакувати, рішуче хотіли взяти РЛСку і вежу. У перші хвилини бою відразу чоловік сім поранило. У мене на позиції

старшині ноги перебило. Я ще перемотував тоді. Лишилися удвох з Белкою на кулеметах, прикрити відхід, щоб старшину витягнули. А після того «дурдом «веселка» почався... Там вже та РЛСка була розбита повністю. Її зрешетили... Ми просили допомоги в артилерії. А нам кажуть – ні, нема чим. Добре, що вийшли на нашу 79-ту бригаду, то хлопці змогли, «накидали» їм трохи...

Коли таки вдалося вибратися і потрапили в госпіталь у Водяне, комбат наказав вертатися і далі відбивати тим, хто ходячий. Тоді пішли батальйоном до комбата і сказали: «Якщо такий бравий, сідай з нами в БТР і поїдемо разом воювати. Побачиш, як там весело...»

- Але я не шкодую. Якби треба було – пішов би знову. Бо інакше, виходить, дарма мої друзі повмирали. І в аеропорту. Багато моїх друзів загинуло на цій ві-

ні. Виходить дарма? Та й сам я що - дарма поранення отримав, здоров'я втратив? Ні! А з хлопцями не спілкуюся. Бо то знову ніби туди вертаюся. А я хочу в мирне життя повернутись. Сім'ю створити, дітей ростити.

«ТРЕБА БУЛО ТРИМАТИ, АЛЕ НЕ ТАКИМИ ЖЕРТВАМИ»



А от нинішня голова Клесівської об'єднаної територіальної громади **Василь Гриник**, зізнається, що підтримує зв'язки з хлопцями. Деякі з них лишили-

ся на контракті, воює досі і командир роти, який був разом з ним поранений 16 січня, а 18 їх вивезли.

- Але як факт, не бачу закінчення й результату: чого ми там були? – обурюється Василь Гриник. Каже, якщо дивитися зараз на сторінки Facebook – то це тільки спогади того жахіття, тієї страшної, чорної тьми, що була там. І з кожним роком все більше і більше болить, дивлячись на це все. - Більше усвідомлюєш, більше розумієш, що ті хлопці вже не вертаються. Як почую, що хто-небудь пише з братів... От «Психа» нашого брата пише: «Батькам ніхто не помагає, тільки на словах». Та й дивлюся, мало кому помогли. Немає тієї допомоги, немає того відчуття державництва. Витоптали в наших душах, перекрутили на ті м'ясорубки, дивишся зараз і не хочеш нікого бачити, нікого чути...

Якщо треба було тримати той аеропорт, то не тільки однією живою силою і стрілковою зброєю, впевнений Василь. Були танки, було все, і можна було тримати, або хоч прикривати. А так все розстрілювали, зривали. А як взірвали, то чого не приїхали, не повитягували? Чого така тиша була? У дві години дня взірвали аеропорт - до вечора самі бійці ранений раненого витягували. Не можна було послати на допомогу? Щоб забрати тих, що стікали кров'ю, які дійшли, замерзаючи там. Ті хлопці, які вивозили помаленьку інших, потім вертали. А ті, хто залишився, попали в полон. Треба було тримати, але не на таких умовах, не такими жертвами.

«ЦЕ БУВ ДОКАЗ ДЛЯ ВСІХ: НІКОЛИ НЕ ТРЕБА ЛАМАТИСЯ»

Ще один кіборг з Рівного **Федір Мисюра**, нині - начальник управління інфраструктури та промисловості Рівненської облдержадміністрації. У його кабінеті - дошка пам'яті бійців 9-ї роти, які загинули захищаючи Донецький аеропорт.



- Аеропорт для мене – це символ незламності всіх українських воїнів, бо він увійшов вже в світову історію війни, як об'єкт найбільшої оборони. Там загинули мої друзі, які стали мені рідними і близькими, з якими я їв однією ложкою, спав поряд у спальнику. Тому він надзвичайно важливий, - говорить колишній кіборг.

Згадує, як дратували бойовиків тим, що вони не можуть його взяти.

- Відходити з аеропорту наказу не було. А ми не мали права не виконувати наказ. Це був доказ для всіх: ніколи не треба ламатися. Через нашу силу волі, через наше братерство і бажання до перемоги перемога все одно буде нашою. Це символ незламності Збройних сил України.

**За матеріалами проекту Рівне1 «Рівняни-«кіборги» - 2 роки після аеропорту»,
Цензор.НЕТ, Рівненська правда.**